

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
dopoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 67,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostopna peti-
vrtica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglašni in
poslano vrtica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Politična Stev. stane
40 vianrjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 67,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Sarajevski dogodki v pravi luči.

Sarajevo, 15. maja 1919.

O sarajevskih dogodkih se v javnosti ve le toliko, kolikor je dopisni urad suhoparno in zelo tendenciozno sporočil. Zadeva je pa veliko bolj važna in globoko segajoča v naše socialno in državno življenje.

Socialno-demokratski klub je odposlal na lice mesta ss. Petejana in Bukseka, da se osebno o teh dogodkih informirata in vso zadevo preiščeta ter o njej poročata in napravita potrebne korake.

Iz poročila našli sodrugov smo povzeli sledeče: Bosanski sodrugi so se živahno pripravljali na slovesno praznovanje delavskega praznika prvega maja, kakor so se pripravljali tudi sodrugi v Sloveniji, Hrvaški, Srbiji in drugod. Bosanska vlada je proslavo prvega majnika dovolila, ker je stranka dala polno garancijo za red in mir.

Med tem, ko so se sodrugi pripravljali na to praznovanje, je pa začelo po sarajevskih ulicah raznašati vest, da pripravljajo socialisti za prvi maj državni prevrat, da bodo ta dan ustanovili sovjetsko vlado, da bodo pobesili vse višje oficirje, člane sedanje vlade ter vse kapitaliste itd. Te vesti so se umetno razširjale po celi Bosni. Provokaterji so bili na delu z vsemi sredstvi in marsikateri je tem izmišljenim vestem nasledel, tem policijskim racam. — Dobilo se je tudi nekaj letakov in brošur od zveze Pelagičev. Kdo jih je prinesel v Bosno in kdo jih je delil, živ krst ne ve. Dognalo je pa, da je vodstvo stranke pri vsej stvari najmanj prizadeto. Sarajevska purgarija je pa bila v groznem strahu in trepetu, kaj se bo z njo zgodilo prvega maja.

No, neizogibni policijski minister Pribečević je njen strah kratkoma odstranil s tem, da je po celi državi prepovedal praznovanje prvega maja. S tem se je »sovjetske« grožnje država in meščanstvo.

Proti prepovedi praznovanja prvega maja je bosanski proletarijat moral nastopiti z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago; in najostreše sredstvo je pač splošna stavka, ki jo je bosanski proletarijat tudi napovedal za 30. aprila. S tem je seveda prišel za vlado in vojaštvo moment, da pokažeta svojo moč in razbijeta delavsko disciplino. Če je bilo takšno ali ne, da so bosanski sodrugi nasledili na limanice provokacijam vlade in vojaštva, je seveda stvar, ki jo nečemo zaenkrat raziskavati.

Dne 30. aprila je delavstvo v Sarajevu kompaktno zapustilo delo, stavka je bila splošna in impozantna. Delavstvo je večinoma ostalo doma kakor so mu to naročili zaupniki.

Vojništvo, policija in orožništvo so medtem do zob oboroženi in pripravljeni hodili po sarajevskih ulicah, kakor da se pripravljajo na nabad proti Turkom.

Posamezne delavske skupine, med katerimi so bili otroci in žene, so se sprehajale mirno po ulicah in se med seboj razgovarjale, nič slabega sluteti. Naenkrat pa nastopi oborožena sila in prične z izvajanjem svojih določno pripravljenih operacij.

Najprej so obkolili zbrane skupine ljudi, ter vse skupaj aretirali in odvedli v zapor. Med potom je ta oborožena sila, sestavljena večinoma iz komitašev, neusmiljeno suvala in s kopiti in sablami vdrla po aretirani množici žensk in moških in otrok. Na tak lep način so ta dan v samem Sarajevu aretirali okrog 2000 oseb.

Ob 4. popoldne istega dne se je izvršil »napad« na »Delavski dom«, kjer bi moralo biti skrivena po mnenju policijskih provokaterjev vse polno orožja, municije, streljnih pušk itd. Radi tega se baje vojaštvo ni upalo zasedi kratkoma »Delavski dom«, marveč se je postavilo krog »Delavskega doma« kordon vojakov z ročnimi granatami, streljnim puškami in tremi topovi. Ko je bilo vse to pripravljeno, so se tri vojaške do zob oborožene čete podale v hišo, v kateri se je nahajalo 2-300 oseb, raztresenih po restavraciji in po društvenih prostorih ter se med seboj mirno pogovarjali in zabavali. Med njimi je bilo zlasti mnogo žensk in otrok.

Poveljnik stopi v dvorano in zavpije: »Predajte se, vsi ste aretirani!« Navzoči, ki niso kaj takega pričakovali, so vkljub vsej nevolji mirno odšli obkoljeni od vojakov, ki so jih spremljali kakor četo razbojnikov. Po sarajevskih ulicah se je reveže neprestano žalilo in preteralo, in sicer večinoma od istih ljudi, ki so leta 1919. uprizarjali pogrome na Srbe.

»Delavski dom« so nato vojak zasedli ter izvršili preiskavo. Razmetali so enostavno vse; zaplenili vse računske knjige in zapisnike strokovnih organizacij, stranke in »Glasa Slobode«. Ustavili so izdajanje »Glasa Slobode«, delovanje strokovnih organizacij ter zaprli »Delavski dom« in ga vojaško zastražili. Omeniti moramo še, da je preiskavo izvršila komisija, med katero je bilo tudi troje naših sodrugov, ali ko je komisija prišla v kako sobo v svrhu preiskave, so bile navadno pisalne mize in omare že vse prevržene in preiskane od vojaštva. Interesantno je dejstvo, da se je v hiši dobilo v celih dveh starih puški in ena pištola, ki sta last dramatičnega odseka, ki jih rabi ta pri predstavah. O kakšnem orožju in municiji ni govora.

Zanimiv je nadalje ta slučaj: V sobi lesnih delavcev je obešena slika češkega sodruga Nemeca, katerega bosanski delavci zelo čislajo. Ko je šel vojak mimo slike je goto

vo mislil, da je to slika Lenina in je kratkoma ustrelil v njo.

Isti dan je bila proklamirana »nagla sodb«. Značilno pa je, da so ti plakati bili datirani z dne 12. aprila. Torej se je vlada že takrat na to pripravljala.

Drugo jutro, to je prvega maja, gredo člani izvrševalnega odbora, ki niso bili še v zaporu, k vladi, da protestirajo proti dogodkom. Uspehi je pa bil ta, da so bili takoj na lice mesta vsi aretirani!... S tem so bili aretirani vsi voditelji; vsi zaupniki in vsi funkcionarji strokovnih in političnih organizacij ter na stotine ostalih delavcev in delavk, med katerimi je mnogo takih, ki se z delavskim gibanjem še niso nikdar pečali.

Kako so ravnali z aretiranci v zaporih, je težko opisati, ker je neverjetno, da bi bilo mogoče v svobodni državi s svojimi državljani tako neusmiljeno postopati.

Člani glavnega odbora so bili zaprti v temni kleti, polni mokrote in mrčesa, brez vsakršne postelje. Ena klet je imela 18 kubičnih metrov prostora in v njej je bilo zaprtih osem oseb.

Ljudi so na inkvizitorski način mučili, pri čemur se je posebno odlikoval poročnik Dragiša Pavlovič in še neki drugi komitaš, čigar ime nam je nepoznano. Gospod poročnik je prvo noč poidece pozval iz kleti in jih neusmiljeno batinal in zlostavljati. Med batinami je bil tudi vodja soc. stranke v Bosni, sodrug Sretan Jakšić. Sodrugi Pante Krekič, ki je slabega zdravlja, je prosil poročnika, da ga odvede k zdravniku; Pavlovič mu odgovori: Kod nas nema doktora — kod nas ima samo batine — tako kod nas v Srbiji — ako umreš saraničemo te. Aretirane niso sedem dni izpustili iz te smrtdelne kleti na zrak.

Nič boljše se ni godilo tudi drugim sodrugom, ki niso člani glavnega odbora stranke. Na primer sodrug Veroneze, glavni delavski zaupnik v železniški delavnici, kjer je 1600 organiziranih delavcev, pripoveduje naslednje: Prvega maja dopoldne sem bil v sobi, v kateri smo bili natlačeni kakor mravlje, da se nismo mogli niti iztegniti. Odprejo se vrata, pride vojak in ga pokliče. Aldi zmano »družje!« Ne sluteč nič slabega, odide z njim v drugo sobo. Med potjo vpraša vojaka dotični, ki ga je peljal: »Kam pelješ?« Vojak mu odgovori: V školo!

Ko sta prišla v sobo, ga vpraša ironično: Družje, si li ti socialist? Veroneze odgovori: Sem! V tem hipu mu vojak prilepi zausnico z vso silo: Ti hočeš republiko? in mu prilepi drugo in tretjo in potem nadaljuje biti po glavi, kakor bi znal. Veroneze se je z rokami prijel za glavo, da se kolikor toliko ubrani udarcev. V tem trenutku pokliče ta inkvizitor enega vojaka in mu naroči, da mora Veronezeja držati za roke, da ga bo še dalje bil, dokler

bi roke onemogle; ter ga končno vsega zbita in od udarcev onesvečenega vede v svojo sobo in ga vrže po tleh. Veroneze je imel vsa ušesa razbita in zelo otekla in krvava. O polnoči istega dne pride zopet isti krvnik ter ga odvede na hodnik, ga tam položi na klop in ga z volovsko žilo neusmiljeno bica po zadnjem delu telesa.

Isto usodo so doživeli predsednik stranke sodrug Savo Kapor, ki je nad 50 let star in slabega zdravlja, Buben Franc, mašinist, 52 let star in bolan, dr. Zon, zdravnik in cela vrsta drugih sodrugov.

Rozalio Markovičev so bili s korobačem in s pestmi, češ, da je klela kralja Petra. Batinanih je bilo več drugih žensk, katerih imena nam niso znana, med njimi je bila ena noseča in ena 14 dni po porodu. Batinani so bili razni dijaki in mladi delavci; med njimi 17letni stavec, ki je pod vsakim udarcem kavnika padel na tla. Zraven žile in pesti so pri pretepanju rabili puškina kopita.

To živinsko početje se je vršilo prve tri dni po aretaciji, dokler se ni interveniralo pri vojaški in civilni oblasti.

Večino aretiranih so potem izpustili na svobodo, v zaporu so ostali voditelji stranke in strokovnih or-

ganizacij, skupaj 24 oseb. Proti njim se vrši preiskava na podlagi raznih — večinoma anonimnih denunciacij. Karakteristično je tudi to, da so jih postavlili pred vojno sodišče, da si se je kompetenca teza sodišča razglasila šele prvega maja popoldne, dočim so bile aretacije že prej izvršene.

Kakšna bo obsodba, ne moremo prerokovati. Vsi strokovnjaki in juristaciji so mnenja, da bo šlo v prazen nič — in radi tega si je vlada pravočasno umila roke in dala vso stvar vojnemu sodišču, da isto iz nje fabricira veleizdajo in nameravani državni prevrat.

O stvari homo še govorili; omenimo le še, da se je, kakor v Sarajevu, enako izvršilo po celi Bosni, kjer je delavstvo organizirano. Povsod so bili aretirani zaupniki in strankini voditelji. Veliko število delavcev — Nebosoren, med katerimi so skoro vsi Jugoslovani, so izgnali, drugi pa, po večini Slovani, Hrvaši in Čehi, hočejo odpotovati sami, ker nočejo živeti v taki inkvizitorski državi. Ako se to zgodi, bo bosanska industrija in promet mnogo trpel, ker so ti sami kvalificirani delavci, ki jih v Bosni kravavo potrebujejo. O vseh stvareh homo še poročali, kadar se bo o stvari govorilo v Narodnem predstavništvu.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Položaj na severni meji.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira dne 19. maja ob 11. uri: Južno od Spod. Dravograda smo prepodili nemško poljsko stražo ter zaplenili eno streljico. Napad močne nemške patrola pri Sv. Roku zapadno od Slovenjega Gradca je bil odbit. Vjeli smo 1 Nemca. Situacija je v splošnem neizpremenjena.

Narodno predstavništvo.

LDU, Belgrad, 19. Na dnevnem redu prihodnje seje narodnega predstavništva je razprava o verifikaciji mandatov macedonskih poslancev. Debate pričakujejo z veliko napetostjo, ker sodijo, da bo dešlo ob tej priliki do novih sporov med radikalci in demokrati. Demokratski klub je poklical vse svoje člane brzobjavno naj se udeležijo te seje.

Nov oddelek v notranjem ministristvu.

LDU, Belgrad, 19. V ministristvu za notranje stvari se osnuje poseben oddelek za Bosno in Hercegovino. Za načelnika je imenovan dosedanji okrožni načelnik v Banja Luki Osman Radžić.

Izjava srbske delegacije »Petit Journalu«.

LDU, Pariz, 18. (ČTU.) »Petit Journal« piše: Srbska delegacija nam je podala nastopno izjavo

Glede Nemške Avstrije in Madjarskega imamo teritorialne in finančne zahteve. Z ozirom na prve smo na temelju Wilsonovih načel zahtevali, da bodo naše meje obkrožale vse jugoslovanske skupine. Vztrajamo zlasti pri svojih pravicah glede Maribora na Štajerskem. Celovca in Beljaka na Korškem; kjer so železniška križišča za slovenske dežele. Glede Bosne in Hercegovine, ki sta bili po kršitvi mednarodne pogodbe anektirani, upamo, da bo konferenca odločila tako, kakor glede Alzacije-Lorene.

Zaprisega mornarice.

LDU, Belgrad, 19. V soboto so na slovesen način zaprilegli moštvo jugoslovanske bojne mornarice, kolikor ga je v Belgradu. Obenem so prisegli tudi častniki, na čelu flm admiral Koch.

Del bivšega avstrijskega trgovskega brodovlja dobi Italija.

LDU, Pariz, 19. (ČTU.) Kakot se govori, bo dobila Italija od avstrijskega trgovskega brodovlja 15% kot odškodnino za 380.000 ton, ki so jih Italijani v vojski izgubili. Brodovje bo pripadalo Jugoslaviji.

Brzobjavna zveza med Reko in Jugoslavijo.

LDU, Zagreb, 19. Kakor poročajo iz Reke, je zopet obnovljena direktna brzobjavna zveza med Reko in Jugoslavijo ter obratno, ki je bila šest mesecev prekinjena. Promet je

LISTEK.

Aleks. Toman:

Časnikarstvo v Združenih državah.

(Konec.)

»Labor Unions« ima več milijonov članov, ki odločujejo pr glavni volitvah. Duh, ki veje v ten zvezah, postaja od leta do leta radikalnejši in dolgo ne bo trajalo, da se bo odkrito in brezpogojno izrekel za socialno-demokratska načela. Potem bo konec kapitalizma v Ameriki. Vojna, ki smo jo ravno doživeli in ki je tudi Združene države potegnile v svoj vrtnec, bo v tem oziru blarodejno in pospeševalno vplivala.

Ena največjih dobrot je za Združene države, da se časnikarstvu ni treba ukvarjati s takozvanimi kulturnimi boji in jezikovnimi vprašanji. Koliko časa, koliko duševne energije to vzame, koliko zanemarjenja potrebnih gospodarskih stvari ima to za nasledek in koliko sovra-

štva to rodi — to vedo je one nesrečne dežele, ki jih je ta kletev zadela!

V Združenih državah je to nemogoče. Cerkev in država sta ločeni. V šolah se uči splošna morala in pravna načela. Kar se tiče drugega pouka, se vrši po pravilih vede, kakor to zahteva novi čas in človeški napredek. Ako hoče kaka občina, naselbina, ali društvo, svojo šolo z verskim ali posebnim teizovnim poukom, slobodno!! Samo izdružuje naj jo sama!

Angleški jezik je uradni jezik. Za tužce-priseljence so pri sodnih nastavljeni tolmači. Kdor ima kaj opraviti pri uradih, kar se je malokdaj zgodi, ker v Ameriki ni treba za vsako malenkost oblastvenega dovoljenja, vzame kakega rojaka, večšega angleščine, s seboj za posredovalca.

Torej jezikovnega in kulturnega prerakanja ameriški časniki ne poznajo.

Zivela je obitelji na malem posestvu. Vse je kazalo pomanjkanje in revščino. Hišica je bila lesena, raztrgana bajta, polje zanemareno, tri brez namakovalnih larkov, tam močvirnato in zopet drugo peščeno in skalnato. Nekateri člani te obitelji so bili s tem položajem popolnoma zadovoljni ter so venomer ponavljali: to ni naš pravi dom, mi smo le začasno tu, tam, nekje v neznanih krajih je zaklad, bogat in krasen, ki nam bo pomagal do boljšega obstanka. Drugi člani obitelji pa niso bili takih misli o zakladu nekje tam v neznani deželi. Rekli so: Dobro, če je ta zaklad nekje v neznani deželi, je treba, da tudi ta dom, ki ga imamo zdaj, uredimo udobno in tako, da bomo lažje živeli. — Tako sta prepri in nesloga vznemirjala ta dom leta in leta. In vse je šlo raketov pot. — Bližnji sosedje so bili hudobni, sloviti, zavidni, ter so hrepneli po zemlji, kjer je bila naseljena ta obitelj. Res, posestvo, kakor je bilo, ni bilo dosti vredno, a ležalo je v krasnem kraju. Ko so člani

nesložne obitelji videli namere svojih hudobnih sosedov, so se predramili in izprevideli, da jim gre za kozo in življenje, za njih bomo posestvo. Zjedili so se, pustili so prepri o zakladu tam nekje v neznani deželi. Kaj se je potem zgodilo pri povest ne pove. Prepri in zanemarjenje posestva, sta moč obitelji oslabela. —

Popisal sem ameriško časnikarstvo v glavnih obrih. To veja za velike žurnale, ki vodijo občne za dve velike ameriške republike. V predalih teh listov opaziš resnost, razsodnost in hladno razmišljanje vseh stvari, ki so čimtelji na polju človeškega delovanja. Iz krogov časnikarjev izhajajo v Združenih državah možje, ki igrajo v usodi republike največjo ulogo; ministri, guvernerji držav, poslaniki pri tujih dižavah itd.

Po deželi, po malih mestih in naselbinah izhaja neštevilno časnikov. Edison je izdal časnik kot 16 letni fantič na vlakih, katere je spremlje-

val kot prodajalec slasice. V najužni zapuščenih krajih sinjega zapada, se porajajo prav čudne cvetke žurnalistične podjetnosti. Naj mi bo dovoljeno navesti v sledečem nekaj iz nekega lista, ki je pred leti v državi Arizona osrečeval odnotne farmerje »cowboye«, zlatorudokope itd. — List piše v neki številki: »V naši zadnji številki smo zabeležili 16 umorov. Staremu polkovniku Goodhne pa je bilo to premalo in pisal nam je, da naj mu list ustavimo. Mi pa tega ne bomo storili. Neki čas bo bomo imeli čas, bomo zatahal našega vranca ter ga bomo obiskali z namenom, da izpraznimo dva ali trikrat naše strelno železo v njegovo trohnelo telo in to zato, da ga ozdravimo morilnega poželenja, ker nikakor ne trpimo, da bi naš kra pokrivala trupla mrtvih mož. Ko človek postane 60 let star, naj misli od robijanja obrne k ljubezni.

»Nedavno smo pisali nekaj o družtvu, ki so ga ustanovili v Los Jack v ženitovanijske namene. Kakor je naša navada, smo o temu dru-

še omejen, vendar pa dovoljen za trgovske brzojavke.

Gauvalne o položaju na Koroškem.

LDU. Pariz, 13. (ČTU.) »Journal des Debats« prinaša uvodnik Augusta Gauvalina, v katerem dokazuje na podlagi zbranih dokazilnih dejstev, ki so bila poslana v Pariz, da so Nemci na Koroškem začeli vojno ter opisuje grozovitost nemške soldateske. Na podlagi skice o slovenskem narodnem pokretu na Koroškem zahteva, ako se odredi plebiscit za celovški okoliš, da se mora dovoliti zadosti dolg rok, da bo ljudstvu mogoče prepoznati položaj. Sedaj se narod ne more odločiti, ker je dežela zasedena po nemških četah in je ljudstvo orientirano samo iz nemškega časopisa.

Po svetu.

Italijani organizirajo protestne izjave proti versailleskemu miru.

LDU. St. Germain, 18. (DunKU.) »Matin« javlja iz Rima: »Popolo d'Italia« je započel iniciativo za organizacijo protestnih izjav proti versailleskemu miru. Shodi naj bi se vršili 1. junija po vsej Italiji. Bisolatti odobruje popolnoma ta načrt.

Bolgarski kabinet.

LDU. Sofija, 19. (ČTU.) Po pogajanjih se je Teodorovu posrečilo, rekonstruirati svoj kabinet. Dva ministra nacionalno - demokratične stranke, vojni minister Ljapčev in minister za zunanje posle Mušanov, sta odstopila.

Prodiranje Čehov na Ogrsko.

LDU. Praga, 18. (ČTU.) Situacijsko poročilo s Slovaškega: Češke čete so zasedle Korlat, 17 km vzhodno Losonca. Madjarski častniki ubežniki pravijo, da pomenja živahni promet na madjarski strani, da bodo Madjari te dni napravili kombiniran napad na slovaški fronti. Čehoslovaške čete so ukrenile vse potrebno, da odbijejo madjarski napad.

Izročitev mirovne pogodbe Avstrijcem.

LDU. Berlin, 18. (Brezlično.) Glasom pariških listov se bo mirovna pogodba izročila Avstrijcem v petek ali soboto v veliki dvorani St. Germaina, na gradu na enako slovesen način, kakor Nemcem.

Izmena poverilnic z nemško-avstrijskimi delegati.

LDU. Lyon, 16. (Brezlično.) Izmena poverilnic med francoskimi delegati in nemško-avstrijskimi delegati bo v ponedeljek ob 15. uri 15 minut v paviljonu Henri IV. v St. Germainu, in sicer v sobi, kjer je bil rojen Ludvik XIV. Komisiji za verifikacijo predseduje Jules Cambon, ki zastopa tudi Francijo; Henrik White zastopa Zedinjene države, lord Hardinge Veliko Britanijo, De Martino Italijo in Matsui Japonsko. Pri izročitvi mirovnih pogojev Nemški Avstriji bodo zastopane nastopne antantne države: Zedinjene države, Velika Britanija, Francija, Italija, Japonska, Belgija, Kitajska, Kuba, Grška, Nikaragua, Panama, Poljska, Portugalska, Rumunija, Srbija - Hrvatska - Slovenija, Siam in Čehoslovaška.

Svet četvorice.

LDU. Lyon, 18. (Brezlično.) Svet četvorice se je pečal v soboto z usodo Turčije in se posvetoval o načinu, kako naj bi se razdelili mandati glede te države. Pri tej priliki je zaslišal svet četvorice angleškega državnega tajnika Montaguja, kakor tudi bikanrskega maharadžo in druge muslimanske delegate iz Indije.

Štva, katero je prezrlo oznaniti svoj rojstvo v oglasnem delu našega lista (25 centov vrsta), povedali le resnico. — Danes hočemo povedati, kaj sploh mislimo o ženitovanju v državi Arizona sploh. Po našem najboljšem znanju in po našem globokem preverjenju, bi 5000 neomženih žensk, prišedših iz drugih držav, v enem tednu našle moške. Ravno tako pa bi 4900 teh žensk v dveh tednih goreče želele, da bi nikdar ne slišale imena Arizona. To je fakt!

»Mrtvaškemu uradu se je pred štirimi dnevi dalo na znanje, da se je našlo truplo nekega človeka — govorica pravi, da je bil gledališki igralec. Skušal je v mrtlem vrenju doseči naše mesto, da sodeluje pri igri »Stric Tomova koča«. Najbolj marljivo iskanje po trupu umrlega je bilo brezuspešno — ni se ga najdlo. Ker bi glumač tako ali tako v našem mestu radi pomanjkanja poginil, se ni zgodilo posebne škode.« To je suhi ameriški humor.

dije, ki so nujno priporočali, naj se ne ponižuje islam v osebi turškega sultana. »Temps« piše o turškem vprašanju: Dasi ravno se ni odločitev, prihaja vendar čimdalje bolj verjetno, da bo ostala pri končni rešitvi prava Turčija neokrnjena. Pri tem je treba poudarjati, da prava Turčija ne obsega pokrajini, kjer prebivajo Arabci. Ako se turško vprašanje reši na goroočen način, bo ostal Carigrad turška prestolnica. Mandat za podporo in nadzorstvo Turčije si bodo razdelile alirane in asociirane velesile med seboj, tako, da bo vsaka od njih prevzela posebno misijo v geografsko naančno določenem delu, namreč Zedinjene države v Carigradu, Grška ob zapadni obali Male Azije, Italija v južni Franciji in severni Anatoliji.

Otvoritevna seja mednarodne pravne združbe.

LDU. Pariz, 18. (Brezlično.) Danes je bila otvoritvena seja mednarodne pravne združbe. Predsedoval je minister Pichon. V pozdravnem govoru je rekel minister med drugim: Združitev ima namen, pospeševati gospodarski in praktični napredek mednarodnega prava s tem, da se proučujejo njegova načela in razširja njegovo poznanje. Član združbe morajo biti samo pripadniki onih držav, ki so članice zveze narodov ob času volitve dotičnega člana. Poslovni jezik je francoski. Sedež združbe je v Parizu.

Albanci se obračajo do Amerike.

LDU. Berlin, 18. Iz Pariza se javlja, da so Albanci prosili Zedinjene države, da prevzamejo mandat nad Albanijo. Albanci se upirajo londonski pogodbi, ki pomenja delitev Albanije in nje izročitev v milost in nemilost Italijanom, posebno če dobi Italija Velono. Amerika simpatizira z Albanci.

Pismo z Jesenic.

18. maja 1919.

Nekateri ljudje so nervozni, ker je »Napreje« kategorično in deloma s krepkimi izrazi odgovarjal gosp. Pesku in njegovemu revolverskemu listu. To se je zdelo, kakor pravimo, nekaterim ljudem toda, kdor pozna vso to »afero« tako kot je dejansko, ta bo pritrdil nam, da kaj tako infamnega še ni poročal noben list; ta list je dosegel res vzorni rekord v lažljivosti. Jeseničani smo bili sami priče, zato lahko trdimo, da je sramota za čitatele, ne le za poročevalce, če nimajo toliko razsodnosti, da bi spoznali v takih bedastih poročilih laž in hudobnost. Najmanj pa, kar smemo zahtevati, je to, da javnost posluša nas, ker nas ta list tako podlo obrekuje.

Skoro neumestno je odgovarjati na psovanje »Jugoslavije«. Če odgovarjamo, storimo to le z ozirom na javnost, ker ta list priobčuje o jese-niškem delavstvu tako žaljiva in neresnična poročila s takim svetohlinstvom, kakor bi bilo vse zlata resnica. Tu približno najprej dejstva, ki se tičejo vodstva naše stranke. Tisto nedeljo je bila selca. Še predno se je začela, je bil poklican predsednik sodrug Gabrijel po nekem voljaku k poveljniku na kolodvor. Ostali zaupniki so ga počakali, ker še niti vedeli niso, zakaj prvi vojaštvo skozi Jesenice proti Javorniku. Gabrijel se je vrnil z g. poročnikom Slanovcem. Nato se je otvorila seja, na kateri je izjavil g. poročnik Slanovec približno to-le: »Gre za bitje in nebitje. Nemci prodirajo. Pozivljam vas, zaupniki, da storite med delavci svojo dolžnost in jih pozovete na brambo.« Med tem pa se je izvedelo, da se med Nemci nahajalo italijanske čete (tako so zatrjevali voljaki). Z ozirom nato se je sklenilo: Ako so regularne čete, civilisti ne smejo v orožje, ker posledice takega vojevanja so strašne. Če so roparske, nastopimo; najprej se moramo informirati in sklicati narodni odbor, v katerem so vse stranke. Sodrugi Zugvitz in Pintar sta pozvala narodni odbor, na katerem se je predlagalo, da se odpošlje v svrhu informacije in poizvedbe, koliko je na vsem tem resnice, 50 mož. Eni so odšli, drugi pa so mirili ljudstvo, ker panika je naraščala. G. poročnik Slanovec je ustavljal voljake, ki so drveli z Jesenic, pa so mu morali zaupniki stati ob strani, ker se mu je grozilo. Kar pa se tiče takozvane izjave sodruga Gabrijela proti Pichonu in Spornu, naj gospodje malo natančneje beležijo, ker sta se slednja izjavila, da to ni resnica ter da naj to dotičniki javno potrdijo pred njima.

Predsedniku sodrugu Gabrijelu se daje tem potom zadoščenje in zaupnica na sestanku zaupnikov dne 15. maja t. l.

K poročilu »Jugoslavije« dne 8. maja t. l. z Jesenic.

Ze prvi odstavek poročila »Protidržavno hujskanje nemčurjev in soc. demokratov« je od prve do zadnje črke zlagan. Socialisti še danes nosijo glave ravno tako pokoncu kakor takrat, pa ne zaradi tega, da bi se veselili prihoda Nemcev, ampak zaradi tega, ker imajo zdravo pamet in čisto vest. Vsak, kdor noče vašo zlobnost odobravati, je v vaših očeh največji hudodelec in izdajalec. Take ljudi vi preganjate in noben pomoček vam ni prepodel, da bi dosegli svoj namen.

Evo izjave, za katere mi jamčimo. Izjava sodrugov iz kurilnice:

V nedeljo 4. t. m. je stalo v kurilnici na razpolago 10 voz za slučaj nevarnosti, da bi se pospravilo, če bi res pridre nemške tolpe na Jesenice. Sodr. Kocjančič je bil jutraj pridno na delu, da je pospravil važne stvari kamor spadajo, kakor je že navada ob takih primerih. Imel je izkušnje iz Gorice in se je že tam posebno odlikoval.

Ob osmi uri so letali voljaki sem in tja. Kocjančič ni vedel kaj to pomeni; potem vidi približno 16 mož vojakov, častnik jim pravi: Fantje, nazaj! Pa ni nič pomagalo.

Ko se je potem Kocjančič trudil s svojimi tovariši v kurilnici z različni posli, je opominjal delavce od »Zveze«, naj mu tudi pomagajo, da bodo s pospravljanjem prej gotovi. Zvezarji pa so mu prav brutalno odgovorili. Ne bomo, naj nam dajo rajši voz, da družine spravimo od tod.

Vojaštva v gori ni nihče videl, ker ga tam ni bilo. Kocjančič se je izrazil, naj pride kar hoče, ne grem nikamor; o tem sem že dosti izkušal v Gorici. O Srbih pa niti govoril ni in tudi ne ve ničesar. Oman ne ve ničesar in tudi ni z nikomur govoril o tem.

Aschman (Ažman) ne zna niti besedice nemško in je popolnoma trd Slovenec.

Schleschitz ni govoril isti dan z nikomur v tej zadevi.

Urh je delal in Makarel je bil prost.

Ramovš je popolnoma nedolžen, ker je imel isti dan čez glavo posla; imel je namreč samo tri moše pri partiji. Ta ni bil nikoli nikomur nevaren.

Leitner je bil oblečen v kratke hlače; mogoče je tudi to bila tista privlačna sila za Nemce, da so liberalci trepetali in pogledovali, kdaj pridejo, da jo pravočasno popihajo z Jesenic.

Mlakar je imel kot predsednik dolžnost, da je na postaji povedal uslužbencem in civilnemu prebivalstvu, kar je slišal na shodu pred tovarno, namreč: Gospod poročnik Slanovic in g. dr. Pavliček sta množici povedala, da naj se nikar ne razburja, ker ni nevarnosti, kakor se vidi. Vojaštvo pojde nazaj, civilno ljudstvo naj bo pametno ter naj ostane mirno. V slučaju pa, če bi se res zgodilo, da sovražnik pride, naj civilno ljudstvo ne rabi orožja, ker bi imelo to slabe posledice.

Pri nagovoru je Mlakar tudi postavil, da kdor le ima čas, naj se javi pri postajnem poveljstvu popoldan ob drugi uri, tam bo dobil orožje in obleko.

Na poročilo in odgovor v »Jugoslaviji« z dne 15. maja imamo pripomniti: Vprašamo dopisnika članov v Jugoslavijo, ali ima toliko poštenosti, da podpiše svoje ime in priimek da ga spoznamo, kdo je, in koliko si je že pridobil zaslug, odkar je stara Avstrija poginila. Nas imenuje brezdomovince, nemčurje ter izdajce in da ostane pri tem kar je pisala 8. maja.

Povemo dopisniku, da smo dobri in pristni Jugoslavlani, naši rodovi so že več sto let stari ter imamo zaskurano pravico v naši domovini, ker so naši predniki kakor mi, že mnogo dobrega za njo storili, in upamo da bomo i v bodoče po naših najboljših močeh še mnogo koristili, ker mi nismo razdiralci sloge med ljudstvom kakor vi, zato se bojite rdečkarjev kakor tat hudega psa.

Kadar pridete z imenom na dan, se bomo ustno pogovorili. Ako tega ne storite, potem vas smatramo za najhujše škodljivce slovenskega naroda. To imejte za pozdrav vi, psi, ki delate prepri med mirnim ljudstvom.

Kdor ima količkaj poštenosti in pravega zmisla za delo in boje slovenskega delavskega ljudstva, ta bo razumel, kako veliko krivico delajo obrekovalci jese-niškega delavstvu in naši stranki. S tem smo stvar dovolj dokumentirali ter zaključimo zaenkrat to debato, ker se ne bomo bavili s takimi zlobnimi nasprotniki, ki niso vredni, da slovenskem delavstvu padežejo lermene a čevljev.

Intervencije pri vladi.

Znižanje tarifov na južni železnici.

Sodrugi Anton Kristan je skupno z g. dr. L. Pogačnikom in dr. Hohn-jecem interveniral v petek popoldne pri ministru železnice radi 200% povišanja tarifov. Zahtevali so, da se dovoli samo tako zvišanje kot je to dovolila Nemška Avstrija. Minister je obljubil, da bo to takoj uredil, povedal pa je, da je to zvišanje predlagalo poverništvo državnih železnic v Ljubljani.

Za redno pošto zvezo med Ljubljano in Belgradom je interveniral sodrug Anton Kristan pri ministru železnice g. Vuloviču ter pri finančnem ministru Momčilu Ninciču. Minister pošte g. Lukanič je še zelo bolan.

Radi pomanjkanja vagonov za prevoz blaga je interveniral sodrug Anton Kristan pri železniškem ministru Vuloviču, ki je obljubil ukreniti potrebno.

Iz Slovenije.

Litla.

V nedeljo, dne 18. t. m. se je vršil v gostilni pri Urški izredno dobro obiskan ljudski shod z drevnim redom: Pomen delavskih organizacij. Na shodu je poročal sodr. Ig. Mihevc, ki nam je razlagal pomen delavskih in kmetijskih organizacij. Govornik nam je jasno naslikal, katere organizacije so delavcu in kmetu koristne in katere škodljive. Opisal nam je tudi kapitalistične organizacije, ki so nam povzročile toliko gorja in ki dovajajo do voien, kakor nam dokazuje zgodovina. Slovenci smo imeli naše kmetstvo ljudstvo dobro organizirano, ali žalibog, naš mali kmet je bil sam proti sebi organiziran, posledice te organizacije bo naš mali kmet šele občutil na svoji koži. Ravno tako je spoznalo naše delavstvo, ki je bilo pred vojno organizirano v meščanskih strankah svoje sovražnike. Kapitalizem se je pokazal v tej vojni v vseh svoji nagoti, meščanske organizacije so pa bile tiste, ki so ga vedno podpirale, t. j. delavstvo so slepo vodile po potih, ki so morala dovesti do tega poloma. Govorniku so zborovalci burno pritrdili; za zabavo je pa skrbel na tem shodu gospod Laiovic kakor po navadi.

Nek dopisnik »Narodnega Socijalista« je pisal, da je imela NSZ dne 1. maja popoldne lepo udeležbo pri slavnosti v Hotiču pri g. županu. Gospod dopisnik, brez zamere, ali je bila tista lepa udeležba pristo-volna ali prisiljena? Koliko starih žensk se je udeležilo vašega slavlja? Večina pri vaši NSZ bi se rada udeležila našega majskega slavlja, pa se zaradi vašega terorja ni smela, ker ste jim zagrozili, da se jim takoj ustavi deželna podpora za brezposelne, ako se bodo družili s socialnimi demokrati! — Kako so pa bili zvečer vsi veseli pri »Pošti«, ko smo se mi vrnili iz našega izleta, da smo se vsaj zvečer lahko skupaj veselili! Gospodje pri NSZ, zapomnite si, da ako bi vi s takim terorjem in grožnjami ne postopali, kot n. pr., da se ne bo dobilo dela v predmestju ali pa da se bo takoj ustavilo deželno brezposelno podpora, bi vi ne imeli niti enega člana več pri vaši zvezi! Saj pravijo vaši člani: Mi moramo biti pri njih, ker nas drugače s svojim terorjem prisilijo, da poginemo. Pa nič ne de. Mi bomo mirno, neoziraje se na vaše grožnje, delali naprej za dobrobit delavskega in kmečkega ljudstva.

Laporje.

Shod, ki se je vršil v nedeljo v Laporjah na Stajerskem v ljudski šoli, je bil prav dobro obiskan. Poročal je sodrug Perdan, ki je v dnevurnem govoru v jedrnatih besedah razložil političen položaj. Ljudstvo je pazno sledilo njegovim izjavam ter mu navdušeno pritrdjevalo. Po shodu se je priglasilo lepo število članov v politično organizacijo. Nabrala se je tudi lepa vsota 43 K za tiskovni sklad »Napreja«. Najtop-lejša zahvala!

Poglavje o hujskanju.

Iz »Napreja« sem izvedel, da poroča najnovejša narodnjaška strašilo »Narodni Socijalist« o shodu, ki se je vršil na velikonočni ponedeljek v Makolah. Ker sem na omenjenem shodu poročal tudi jaz, sem pogledal v prvo številko »N. S.«, kaj in kako poroča o shodu. Prepričal sem se, da notica, ki jo prinaša »N. S.« o shodu v Makolah, smrdi do neba po denuncijantstvu in podlem hujskanju proti naši stranki! Bilo bi nepametno dajati pojasnila, kaj sva sodrug Leskovšek in jaz na shodu

govorila, pa je zahrbtni poročevalc »N. S.« slišal na shodu hujskavalca za revščino in videl v najhujših govorih protidržavni duh, ga vprašam, zakaj se ni oglasil k besedi in se kot človek, ki ljubi »svobodo« domovino postavil za njo v bran proti najhujšemu hujskanju? Zlobnež! Ali nisi slišal, ko sem rekel, da smo socialni demokrati pripravljeni braniti osvobodeno Jugoslavijo če treba tuč s krvjo, da pa mora biti naša domovina res svobodna, brez batin, brez vojaške cenzure itd.? Ali nisi slišal, ko sem povedal, da je naša stranka že nekaj let pred vojno zahtevala ujedinenje vseh jugoslovanskih plemen, med tem ko so slovenske meščanske stranke to našo zahtevo popolnoma prezle in nam celo očitala veleizdajstvo? Ali nisi sledil temu, kar so navzoči pravili, ko sem omenil neki »razglas«, ki ga je napisal in na drevo pribil nekdo, ki je na velikonočno nedeljo v graščini Stadenberg dobil »fižolovo juho«? Ravno v tem slučaju bi se moral prepričati, da slovenski delavec in kmet res ljubi domovino, da pa ne ljubi raznih pljvk, ki jima izsesavajo kri, čeprav so tudi ti ljudje že noč postali navdušeni jugoslovanski patrijotje!

Praviš, da se je na shodu poviševalo boljševizem in lovilo kmete. Kakšne kmete, za boga, saj praviš, da je bil shod shod obiskan! Da se je na shodu poviševalo boljševizem, praviš? O, ti boljševiki! ... Ali mislite, da bi se morali zaljubiti tudi mi v stranko, ki se obupno opriljema, kakor vtopljenec, poslednjega rešilnega sredstva, ker čuti, da bo doživela strašen polom pri prihodnjih volitvah!

Se čudiš, da oblasti dovoljujejo take shode? Aha, v tem grmu rči zajec! Tu se vidi, da ste do grla v vodi in kličete oblasti na pomoč proti socialni demokraciji, katere vrste se množe in množe ...

Po vaši želji bi se moralo socialnim demokratom prepovedati shode in če bi to ne zadostovalo, jim odmerjati gotovo število batin na oni del telesa, kamor sonce ne sije! To je svoboda, ki jo želite v naši domovini vi, ki smrdite še danes po črnorumenem blatu!

Pravite, da smo na shodu v Makolah hujskali. Le povejte, proti čemu se je tam hujskalo in kako; vrzite krinko z obraza in pridite na dan s podpisom, če imate še kaj poštenja in narodnjaške korajžje! Sram vas bodi, zavratni hujskači! In zato, ker vas je sram in ker nimate poverja, da bi s podpisom povedali o našem »hujskanju«, agitirate proti nam na nepošten način in hujskate ljudstvo proti naši stranki, češ, da ona vzgaja ljudstvo v protidržavnem duhu!

Toda naše ljudstvo vas je že spoznalo in pri prihodnjih volitvah vam da tako brco, da vam za vedno mine volja, hujskati proti socialni demokraciji! Dokler je še kaj časa, pa le tako naprej do — poloma!

Valentin Komavli.

Dnevne vesti.

Nevarna zarota na Jesenicah.

Za vogalom so se sešli in razgovarjali. Glavni krivec je imel s seboj dva otroka po tri in pet let, dva stari in dve mladi kozi ter mlado jagnje. Kar se priplazijo trije njegovi sosede, bogve od kod jih je vrag prinesel, pa so se začeli pogovarjati o preteči invaziji sovražnikov. Vedeli so že vse natančno, da pridejo iz Bohinja Italijani, čez Podrožico pa Korošci. Pogovarjali so se še dalje, a ujeti je bilo mogoče le nekaj besed iz pogovora. Pravili so, da bodo, če je to res, zajeti od dveh strani in ne bo kazalo drugega, kakor da pokažejo bele zastave. Nepravidni sosed pa še dastavi: in rdeče. Pripomnili so tudi, da se prebivalstvo ne bo smelo braniti z orožjem, če so prodirajoče čete regularne, ker bodo sicer vse Jeseničane postrelili. Zvedavo so se ozirali možakarji okoli sebe in že iz oči se jim je bralo izdajstvo. Možakarji so končno odšli vsak svojo pot. Navidez je bila sicer stvar precej nedolžna, toda možakar z omenjeno družbo jo uhre dalje in prav gotovo je imel skrito pod jopičem belo in morda še celo rdečo zastavo, da jo ponese Korošcem nasproti. To družbo si je izbral nalašč, da bi preslepil vnute jese-niške domolube, ker kakor vemo, so sovražniki zvitji še bolj kot kozji rog. Velika čast in spoštovanje torej gre jese-niškim zelenim patriotom, da so prišli tej zaroti tako točno na sled in opozorili javnost na nevarnost s tem, da so vse to sporočili najbolj resnicoljubnemu in najbolj pedagoškemu listu v Ljubljano. Rojaki, pomislite, kakšno nesrečo so vas rešili in kakšno čast in

spoštovanje zasluži! Kjer jili srečate, se jim odkrivajte do tal, pa jim boste izkazovali še vedno premalo hvaležnosti!

Slavna otvoritev tehniško-visokošolskega tečaja v Ljubljani.

Brez hrupa se je otvoril včeraj ob 10. uri dopoldne v obrtni šoli tehniško-visokošolski tečaj kot predpriprava za otvoritev tehniške fakultete na vseučilišču v Ljubljani, ki se bo otvorila s še drugimi fakultetami še letošnje jeseni. Pri otvoritvi so bili navzoči člani deželne vlade, docenti in drugi razni zastopniki, ter akademiki. Predsednik vseučiliške komisije je orisal delovanje vseučiliške komisije in poudarjal veličansko važnost dejstva, da dobi naš narod že vendar enkrat možnost, da se v njegovem kulturnem delu osredotoči v svojem že davno začetem lastnem najvišjem kulturnem zavodu, vseučilišču. Govornik se je zahvalil še posebej društvu inženjerjev, ki si je v tem oziru pridobilo posebnih zaslug. Pov. za uk in bog. št. Verstovšek je otvoril tehniško-visokošolski tečaj, povedal, da se je priglasilo toliko slušateljev početnikov, kot more že stari tehniški visoki šoli biti v čast, ter prebral udanostni brzojavki, ki jih je poslal v Belgrad regentu Aleksandru in ministru prosvete. — Z navdušenjem pozdravljamo ta velevažni korak naprej! Rabili bomo duševnih delavcev, pionirjev narodovga kulturnega napredka prav krvavo. Dozdaj nas je nesrečna preteklost tlačila k tlom in naše najbolje moči so se morale prodajati v tujino! Naše pravo zadoščenje pride pa še to jesen, ko dobimo svoje slovensko vseučilišče v Ljubljani! Pozdravljamo!

O stanovanjski krizi.

Za stanovanje v Ljubljani je težko, zelo težko. Toda ako imajo posestniki le nekaj dobre volje, se isto lahko najde. Tako vemo, da so razni najemniki ali posestniki iz lastnega nagiba odstopili potrebnim cilnim in vojaškim osebam stanovanjske prostore. To je pohvale in posnemanja vredno! Mnogi in mnogi so se brez stanovanja in mnogo je posestnikov, ki bi lahko oddali stanovanje, ako bi le imeli malo dobre volje! Vemo, da se nekatere oblasti trudijo, da bi preskrbele potrebni stanovanje, toda če posestniki nimajo toliko poštenega nagnjenja, da bi stanovanje odstopili, nastanejo s preskrbovanjem stanovanj krizi in težave brez konca. In kaj še bo? Sedaj imamo poletje, toda ko pride zima, kaj bo z onimi ljudmi, ki ne dajo primerne strehe, potrebne gorkega zavetja? Ali ni čas, da se takoj z ozirom na to žalostno perspektivo nekaj ukrene?

Aretacije?

Dohajajo poročila, da po nekaterih krajih aretirajo ljudi, med njimi tudi naše sodruge, zaradi kakršnihkoli izjav ali pripomb. Danes ne moremo drugega pripomniti k temu, kakor opozarjati javnost, naj bo previdna, ker ni potreba nobenih žrtv. Škoda bi bilo vsake žrtve; prepričani pa smo, da se ta sistem ne bo obnesel in da pride ljudstvo do svojih pravic. Zbirajmo in čuvajmo svoje sile, zakaj vsaki tiraniji odbije ura in odbila bo tudi tej. Ta izkušnja nas je in nas bo še bolj izučila, kje je naša pravda.

Razpis natečajev.

Razpisuje se natečaj za eno mesto knjižgovodje pri taboriščni upravi v Strnišču pri Ptuj. Plača po dogovoru. Prosilci naj vložijo svoje prošnje s potrebnimi izpričevanji in z dokazili o svojem dosedanjem službovanju čimprej »Predstojništvu taboriščne uprave« v Strnišču pri Ptuj.

Razpisuje se mesto delovodje za izdelovalnico pohištva v taborišču Strnišče pri Ptuj. Plača po dogovoru. Prosilci naj pošljejo svoje s priporočili opremljene prošnje »Predstojništvu taboriščne uprave« v Strnišču pri Ptuj.

Potni listi

se bodo vidirali od danes naprej pri komandi Dravske divizijske oblasti v Kazino št. 11, II. nadstropje od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Drobno.

— Koroški beguncem. Vsi koroški begunci, kateri bivalo v Ljubljani in okolici in so oddali pri tujakšnem odboru »Razvidnostni list« za begunce, naj se javijo v torek, dne 20. maja 1919 v pisarni odbora za koroške begunce v Ljubljani, Poljanska cesta 4.

— Medicinski fakulteti v Belgradu in Ljubljani. Vlada je sklenila,

otvoriti medicinski fakulteti v Belgradu in Ljubljani. V ta namen se osnuje posebna strokovna komisija. — Podružnica »Slov. Rdečega križa« na Jesenicah je sklenila, prirediti v korist društva velik srečolov. Prosi se za primerna darila bodisi v denarju, ali pa v predmetih. Namen je plemenit in zato je pričakovati, da bo imel srečolov v vsakem oziru dober uspeh.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da je svoj hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru zopet opremilo in otvorilo. Hotel je dobro preskrbljen z živili in najboljšo pijačo. Bliznji slap Savice je ostal v svoji lepoti nedotaknjen. Za izlete v ta krasni gorski kot nudi hotel »Zlatorog« najboljše zavetišče. Prirejen je tudi za daljše bivanje poletnih gostov. Vozovi se v Bohinjski Bistrici že dobe. — Imenovanje. Za prvega kontreadmirala je imenovan Dragotin Prica.

— Na Poljskem so našli 896.000 oseb spolno bolnih. V nekaterih okrajih so cele vasi okužene. Venerična kuga je strašno razširjena tudi pri starčkih in, kar je najhujše, pri otrocih. — Venerične bolezni, to je stvar, kateri se mora napovedati najhujši boj in čemur naj naše merodajne oblasti posvete največjo skrb.

— Čehoslovaki odpošilejo slikarsko ekspedicijo v one kraje zapadne fronte, kjer so se bojevali čehoslovski legionarji. Ta ekspedicija je pod protektoratom Masarvka in Kiofača. Enake ekspedicije bodo Čehoslovaki odposlali tudi v Rusijo, Italijo in na Balkan. Češke banke so v ta namen dale 50.000 K. Tudi poslopje bodo Čehoslovaki sezidali, kjer bodo shranili vse spomine na čehoslovške legionarje.

— Aretacije. Traven Lorenc, Robič Ivan, Belot Martin in Sedeščič Ivan, zaposleni pri žitnem zavodu, so bili zasačeni v nekem železniškemu vozu I/II. razr. na glavnem kolodvoru, ko so rezali iz stropa platnen tapet in že večjo množino za odnos pripravili. Ovdilo se jih je državnemu pravdnstvu. — Sodac Friderik, 20 let star, je prodal pri Figovcu neki komat z opremo. Aretovan in zasiljan je izpovedal, da je kupil dotični komat od nepoznanih vojakov za 50 K. Pozneje se je izvedelo, da je bil komat skupno s konjem in vozom vkraden nekemu kmetu iz Gorenjskega in da je Sodac prodal voz in konja že neki drugi stranki v Ljubljani. Isti je bil iskan radi dezertacije. — Škerjanec Lovrenc je bil aretovan, ker je strogo osumljen, da je bil soudeležen pri tatvini iz dveh vagonov na škodo sekcijskega načelnika inženirja Rudolfa Selaka. Pri njemu se je našlo le približno 10 litrov vkradenega vina, medtem ko znaša skupna škoda 10.000 K. — Žibert Franc je bil aretovan, ker je osumljen, da je med vožnjo iz Karlovca v Ljubljano iz zaprtega kovčka ukradel večjo množino kloba in nekaj čevljev. Pri lišni preiskavi se je našel del vkradenega blaga. Izročen je bil v zapor deželne sodnije. — Josip Kermelj je bil aretovan in izročen državnemu pravdnstvu, ker je baje vojakom, kateri so se peljali z dolensko železnico k orožnim vajam, rekel, da so neumni, če se pozivu odzovejo. — O Matiju Bricelju, piekar iz Bizovika, pravijo tudi, da je v Ljubljani propagiral misel, da se vpoklicani ne bi odzvali pozivu k orožnim vajam. Ko je prišla patrulja je izginil baje v Zagreb. Policija ga zasleduje. — Čuk Anton iz Pevme pri Gorici je bil na 16. t. m. pri južnem kolodvoru od vojaške policije aretovan, ker se zatrjuje, da je hujskal tam nahajajoče se vojake, kateri so imeli oditi na koroško fronto, da naj nikar ne odidejo tje ali pa, da naj tam za to skrb, da pridejo sem Nemci, kateri so naši prijatelji. Izročen je bil deželni sodniji. — Džunović Pahir, 20 let star, iz Prijadora pri Sarajevu, je bil zasačen na glavnem kolodvoru pri žepni tatvini. — Lapčević Andrej, roj 1890 iz Sela pri Sisku, je bil zasačen na glavnem kolodvoru pri žepni tatvini. Izročeni so bili v zapore deželne sodnije.

— Prijeti vlomilci. Dne 11. maja je bilo v stanovanje Jerice Menca na Illovi 37, po neznanih storilcih vlomljeno in na škodo Menčeve odnešenega za okoli 8000 K vrednega raznega perila in obleke ter za okoli 4000 K gotovine, ki je bila zalozena med perilom. — Policiji se je posrečilo zasačiti vlomilca v osebah Jožefa Gartnerja, čevljarkega pomočnika iz Sp. Šiške in četovodje L. Zupanca iz Zaloške ceste. Prvi delanje odločno tajil, slednjič pa vendarle priznal v toliko, da ga je k tatvini nagovarjal Zupanc, pri katerem se je ob aretaciji našlo še vse vkradeno blago in nekaj nad 2000 K gotovine. Znesek 1000 K pa

se je našel skrit pri Gartnerjevemu prijatelju Ivanu Kramar iz Sp. Šiške, ki je bil tudi aretovan. — Vlom je bil med prvima dvema dogovorjen in izvršen po načrtu ter se je tatovoma šlo pred vsem za gotov denar. Ker tega nista dobila, sta potem pobrala perilo in šele na Zupanc-ovem domu našla slučajno denar, založen med vkradenimi rjuhami. Mencetovi povzročena škoda znaša sedaj še nekaj okoli 1000 K. Storitve se je spravilo na varno.

— Zasačen tat. V noči od 16. na 17. t. m. se je vthotopil Susut Feliks v spalnico moštva v vojaškem oskrbovalcu. Vojaki so mislili, da je naš vojak, kateri je vpoklican k orožnim vajam in se niso brigali za njega. Ponoči je Susut vojakom iz obleke pokradel 2 ure, 3 denarice in eno zlatno verižico. Neki vojak se je zdrnil in zasačil tata. Vkradene predmete so mu odvzeli in ga izročili državnemu pravdnstvu. Susut je bil s samokresom oborožen ter je dospel prejšnji večer iz laškega ujetništva v Ljubljano, da potuje na Poljsko.

— Tatvina. Mariji Kavnikovi je bilo vkradeno iz zaprte sobe 120 K denarja in 2 zlata prstana. Policija je izsledila storilca v osebi 18 let starega Vinko P. iz Ljubljane, kateri je dejanje priznal in ga je z ozirom na njegovo mladost in ker je dejanje skesano priznal brez aretacije naznanila državnemu pravdnstvu.

— Bankovcev za 10.000 K je dne 18. maja 1919 proti 15 uri popoldne pozabil neki trgovec na stranišču kavarnice Union. Pošteni nadljetelj se naproša, naj izroči ta denar proti zakoniti najdnini na policijskem ravnanstvu. Ako pa to ne bi storil, zadel bi ga stroga kazen.

— Slepac. Bolj visoke postave, širokega života, oblečen v rjav kratak povrtnik je vabil dne 18. maja nekaj po 12. uri Josipa Rehovca v hotel Union ter ga tam prosil, da mu zamenja tisočak. Rehovec mu je dal 10 bankovcev po 100 K, nakar je slepac izginil. Policija ga zasleduje. — Ta slučaj naj služi občinstvu v svarilo, da v Ljubljani tulim nepoznanim osebam ni zaupati.

— Naši vjetniki na Koroškem. V Celovcu se nahajajo ti-le zdravi slovenski vjetniki: podporočnik Lipič Lovrenc in praporščak Guzelj Ladislav, oba od ljubljanskega pešpolka; nadalje podporočnik Fragner Josip, karlovaškega pešpolka. V celovski bolnici leže ranjeni: poročnik Štirn Jože, aspirant Gradt Maks, ljubljanskega pešpolka, poročnik Gačnik Janko in poročnik Pavlič Martin, zadnji celjskega pešpolka. Vsi so iz nevarnosti. — V Spittalu ob Dravi se nahajajo ti-le slovenski vjetniki: kaptana Vidnih Oton in Badiura Rudolf; nadporočniki Peterlin Makso, Legiša Radko, Rybar Miloš, Tratnik Ferdinand, Prešern Dušan, Černe Janez; poročniki Jenko Stojan, Geršak Karl, Urbas France, Sturm Pavel, Kurent Andrej, Gogala Avgust, Zacherl France, Flajs Andrej; praporščaki: Premrou Viljem, Turk Jakob, Vukšinič Martin, dr. Prof. France. — V rezervni bolnici št. 1. V Celovcu leže in so dobro preskrbljeni: poročniki: Štirn Jože, Pavlič Martin, Gačnik Janko in praporščak Gradt France. Dalje ti-le ranjeni vojaki: Rak Janez, Jamnik Ivan, Fingst (?) Janez, Blatnik Anton, Slatner Ludovik, Rosinc France, Oraš Radolf, Markič Janez, Leban Janez, Ponk Ignac, Richter Miha, Lampič Rudolf, Grabner Anton, Kunšek Miha, Spruck Albin, Bacher France, Bernatič France, Rudl Jakob, Fremuth Šimen, Zalokar Janez, Kohlmann Janez, Kapitler Ivan, Kodela Bertl, Polak France, Ravter Jože, Gorjanc France, Bergmann Anton, Oril Alojzij, Šoban France, Lasnik Jožef, Neiger Alojzij, Novak Janez, Mavec Jakob, Pintarič Janez, Breškva France, Arnoš Ivan, Jerličič France, Jagodič France, Sodiak Jože, Ravter Jože, Prencor Jože, Zugmas Alojzij. — Umrli je dne 30. aprila Krušič Levopold in 4. maja Kralnc Janez. — Bolni so: narednik Gradt Makso, desetnik Bugar Janez; vojak: Leven Alojzij, Pustoslavšek (?), Zimmermann Jože, Jovanovič Vladislav, Bonovič Miha in Soršak Šimen. — Približno 90 ujetnikov je še v Celovcu; vsi drugi se nahajajo v Spittalu ob Dravi, v Gmündu in v Zgornjem Dravogradu.

Novice iz Maribora.

Zakaj razburjenje po nepotrebnem? Nekateri slovenski listi in za njimi Marburgerca, »glasilo« nemških šovinistov, je 16. t. m. z veliko glasovno priselja vest o ljudskem glasovanju, ki naj bi se vršilo — kakor baje »Journal« poročila iz Pariza — tudi za Maribor. Resnici na ljubo moramo povedati, da ta vest soloh ni uradna in

da je sploh nezanesljiva. Pa če bi bila, je tudi vprašanje, kdaj bi se tak plebiscit imel vršiti. V splošno se takega plebiscita ne bi bilo treba bati; kajti mariborsko ozemlje, to je vsa daljna okolica, je tako lasno slovenska, da tisto renegatstvo na deželi in tudi v mestu sploh nima pravice do odločevanja. Mesto Maribor samo pa pri plebiscitu niti ne bi prišlo v poštev. Če greš v soboto v Maribor na trg, vidiš takoj, od koga in od česa živi mesto Maribor.

Nismo torej proti plebiscitu, ker nam ni zato, da se anektira tuje ozemlje. Smo pa odločno proti temu, da bi drugi vzeli našo zemljo. Proti temu tudi kot socialisti odločno protestiramo.

Čudimo pa se, da tukajšnja politična cenzura, ki celo nad navadnimi našimi shodi skrbno čuva, pušča v javnost tako nezanesljive in po nepotrebnem razburjajoče vesti! Hic Rhodus! O orlovski tozadnevni taktiki naših dnevalikov sploh ne govorimo!

Kapitalist Scherbaum v Mariboru.

Izvedeli smo: ta gospod, večkratni milijonar, mož, ki je kot pošten avstrijski patrijot izbral svojo nemško »domovino« do dobrega in si napolnil svoje žepce z milijoni, ki jih bo seveda zopet plačalo ljudstvo, ta človek je napram svojim uslužbencem umazan do skrajnosti. Tako n. pr., celo svojim uradnikom, ki so vendar opora takemu kapitalističnemu oderuhu, ni do lanskega leta niti v najmanj zvišal — predvojnne plače! Zdal šele, ko je boja po nekem vladnem predlogu bilo treba zvišati plače privatnim uradnikom za 50%, sedaj šele se je gospod odločil, da jih zviša — toda pod določenimi 50%, dočim so drugi tovarnarji že zdavnaj povišali plače. Tako dobiva, n. pr., še danes, po povišanju, neki uradnik, ki službuje že dolga leta pri njem, komaj 480 K plače! Prav kakor kak zamenjariji državni uradnik »višje« vrste. Radi tega zvišanja pa morajo ti uradniki odslužiti tisto slabo moko, ki jo dobivajo kot drobtinice od bogato naložene mize, tem dražje plačati. Evo vam umazanca, skupnja in uradniški? Kdaj se bodo organizirali? Državne oblasti naj vzamejo tega ljudskega oderuha pod kontrolo, saj bo itak odnesel državi v tužno dovoli premoženja, ki ga je ukradel ljudstvu. Pod kuratelo ž njim in naj bo red!

Iz stranke.

Danes točno ob 20. uri seja izvrševalnega odbora. Pristop dovoljen samo članom izvrševalnega odbora in strankine kontrole.

Strokovno gibanje.

V nedeljo 25. maja 1919: V Trzinu lesni delavci, predilničarji. — Uro in kraj določijo sami. Poročevalec J. Brozovič.

Vestnik »Svobode«.

Pevska vaja je v torek, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer. Sodrugi pevci, udeležite se pevske vaje polnoštevilo.

Telovadba se vrši v torek, dne 20. t. m., ob 7. uri zvečer na učiteljsku, Resljeva cesta. Sprejmemo se še predtelovadci.

Dramatična vaja za mladino je vsak četrtek ob pol 8. uri zvečer v Selenburgovi ulici 6, II. nadstropje. Kdor ima veselje, osobito mladina, naj se javi, kajti le v izobrazbi je moč.

Pred obrtnim sodiščem.

Pred tukajšnjim obrtnim sodišču je stala kot obtoženec znana trdka Kastelic Zabkar, zastopana po svojem ravnatelju dr. Vidmarju, kot tožitelj pa Jernej Jan, Anton Smole in Kajetan Kočevar, vsi livarji omenjene trdke. Organizacijo kovinarjev je zastopal tajnik Ignacij Mihevc.

Obtožnica zahteva izplačilo odtrganega akordnega zaslužka v znesku 37, 88 in 61 K.

Po dolgi in mučni razpravi je prišlo do poravnave med livarji in ravnateljem.

Zanimivo je to: Obravnava je zgovorila pričala, kako skušajo podjetniki, na vse mogoče in nemogoče načine izkoristiti svoje delavce. Šlo je v glavnem za tem, da se prizna ali neprizna strokovno organizacijo kovinarskih delavcev. Pred sodiščem so livarji ravnatelju očitali, da se je v tovarni izrazil, da ne prizna pogodbe, sklenjene med prejšnjim ravnateljem ter poverjenikom za socialno skrb in tajnikom osrednjega društva kovinarjev. Ig.

Mihevem. Ravnatelj dr. Vidmar je skušal ugotoviti, ali pogodba se ne odlikuje s čisto največ samo drugih delavcev.

Namen je bil prozoren. Od tožiteljev je želel izsiliti to, da naj vsak posamezen delavec uredi za slušek neposredno z njim, brez skupne organizacije.

No, gospod ravnatelj, vemo, da boste pač tudi v tem oziru polagoma izpremenili svoje nazore. Če trdite in povdarjate, vedno in vedno, da je treba slovenska podjetja podpirati, ker drugače niso zmožna konkurence s tujo industrijo, morate pač priznati, da so naši slovenski kovinarji vedno delali v korist in procvit slovenskih podjetij. Ravno Vaše podjetje se nima kaj pritoževati glede velikih dobičkov, ki jih je imela, medtem ko so ravno delavci tega podjetja vedno najslabše plačani.

Dokaz temu je baš dejstvo, da se je moralo, ko so se plače regulirale, goločiti v pogodbi posebno točko, ki se glasi: »Delavcem in delavkam v obratu Zabkar se priznajo iste doklade, kakor v ostalih podjetjih. Plačo ste zvišali šele sedaj, to se pravi, potem ko vendar imamo že leta in leta vnebovpijočo dragino.

In še to je podjetje priznalo šele potem, ko je organizacija energično intervenirala.

Močna strokovna organizacija je edina uspešna pomoč kovinarjev. Ta se mora vedno uveljaviti.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Za torek, 20. t. m. napovedana premiera opere »Madam Favart« mora se predložiti, ker bolna gospodična Skalska ni še toliko okrevala, da bi mogla nastopiti. Kupljene vstopnice za to opereto veljajo za premiero, kadar se vprižori. Namesto »Madam Favart« se vprižori 20. t. m. ob 7. uri zvečer »Baletni večer« dukcija baletne šole.

Repertoar narodnega gledališča. Drama. V pondeljek: 19. maja, »Smrt majke« A 54. — V torek: 20. maja, zaprto. — V sredo: 21. maja, »Revolucijska svatba«, znižane cene. Izven abon. — Opera. V pondeljek: 19. maja, zaprto. — V torek, 20. maja, ob 7. uri zvečer »Baletni večer« izven abon. — V sredo: 21. maja, »Bajaci in Evelina« B 355. — Opozorjamo slavno občinstvo, da se vrši 40-letnica umetniškega delovanja na slovenskem odru občeprijateljnega člana gospoda Antona Danila v življenski komediji »Zemlja«, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v opernem gledališču.

»Glasbena Matica«. Danes, v torek, 20. t. m. ob 18. uri važna pevska vaja za ženski zbor.

Gospodarstvo.

Cinkova pločevina. S 15. majem t. l. povišajo se stalne cene za cinkovo pločevino na 770 K za 100 kg.

Mirovna pogodba z Nemčijo.

(Dalje.)

Vojaško novačenje in vežbanje. V Nemčiji je odpravljena splošna vojaška dolžnost. V nemški armadi se vrši odsluženje novačenja na podlagi prostovoljnega vstopa. Vojaška služba traja nepretrgoma pri moštvu 12 let in pri častnikih 25 let. Častniki so obvezani, da služijo najmanj do svojega 45 leta. Vzdrževati se smejo samo eno vojaško šolo, ki so neobhodno potrebne za izobrazbo častnikov, kolikor se jih potrebuje za dovoljeno število četnih enot. Število učencev mora biti v skladu s častniškimi mesti, ki jih bo treba zasedeti. Vsakršnemu učnemu zavodu in društvu je prepovedano pečati se z vojaškimi zadevami ali vzdrževati kakršnesibodi vezi z vojaško oblastjo. Prepovedana je tudi vsakršna naredba, ki odreja mobilizacijo ali ki samo posredno vodi do mobilizacije.

Omejitev brodov in znižanje staleža nemške vojne mornarice. Po preteku 6 mesecev ne bo smela nemška vojna mornarica imeti več kot: 6 lahkih križark; 12 torpednih rušilcev in 12 torpednih čolnov, a niti enega podmorskega čolna, ako-tudi bi pripadal trgovski mornarici. Posadka vojne mornarice sme znašati največ 15.000 mož s častniki vred. Novačenje bo prostovoljno, prezenčna služba pa bo trajala nepretrgoma za moštvo 15 let, za častnike pa 25 let.

Izročitev porušenih ali razoroženih polnovrednih in pomožnih vojaških ladij, razen izjem, ki jih določa točka a) Nemškega vojaškega alijantim in asociiran v vladam vse voje ladije, ki plavajo na površini vode, ves

vojni material, razen števila in količin, ki so jih določile alirane in asociirane vlade, vse podmorske čolne, ladje za dvigavanje in doko. Ladje, ki se grade, se morajo porušiti. Nemčija bo smela graditi ali kupiti samo take ladje, ki bodo nadomestile ladje, katerih tip, trpežnost in oborožitev bodo določile alirane in asociirane vlade. Pomožne križarke vsake vrste se morajo razorožiti in vrniti trgovski mornarici.

Svoboda pristopa v Baltičko morje. V pasu, določenem po odstranitvi min in porušitvi utrdb, ki zapirajo prehode iz Severnega v Baltičko morje, bodo imeli vsi narodi prost pristop v Baltičko morje.

Ozemlje, kjer ne sme biti nemških utrdb, vojaških naprav in čet. Na nemškem ozemlju zahodno od črte, ki teče 50 km vzhodno od Rena vsporedno s to reko ne sme ostati nikakva utrdba, najsib njena važnost ali nje kakovost kakršna hoče, in nikakva materialna naprava, ki bi utegnila olajšati mobilizacijo. Vse obstoječe utrdbne bodo razorožene in porušene; prav tako tudi vse gori opisane vojaške naprave. To se mora izvršiti tekom 3 mesecev po uveljavljenju te pogodbe. Nemčija ne bo v omenjenem pasu vzdrževala nikake oborožene sile niti stalno niti začasno, in ne bo smela tudi izvršiti nikake vojaške vaje. Vsak prestop proti tem določbam se bo smatral kot sovražni čin napram državi, ki so podpisale mirovno pogodbo in kot postopek, ki ogroža svetovni mir.

2. Pomorske klavzule. Ta določba znatno zmanjšuje nemško vojno brodogradnjo ter jemlje Nemčiji pravico in sredstva, da bi si zgradila iznova močno vojno mornarico. V ta namen stopijo v veljavo nastopna načela:

a) Nemčija mora omejiti število svojih vojnih ladij, ki plavajo na površini vode in katerih tip bo natančno določen. Znižati bo morala tudi stalež vojne mornarice in ne bo smela imeti nikakega podmorskega čolna.

b) Izročiti bo morala paterim aliranim in asociiranim vladam vse podmorske čolne brez izjeme in vse vojne ladje, razen onih, katere sme pridržati v zmislu te pogodbe. Na dalje mora porušiti vse vojne ladje, ki se v tem trenutku šele grade ter razorožiti vse pomožne križarke in druge improvizirane vojne ladje.

c) Vsi narodi imajo prost pristop v Baltičko morje.

d) Utrdbe, ki preprečajo prehod iz Severnega v Baltičko morje se morajo porušiti. Utrdbe ob ostali nemški obali ostanejo in se bodo smele graditi samo na točkah in v okolnostih, ki jih bodo določile alirane in asociirane države.

e) Nemčija bo smela za dobo treh mesecev rabiti brezžične postaje samo v omejenem obsegu in pod nadzorstvom aliranih in asociiranih držav.

d) **Omejitev utrjevanja ob nemški obali.** Neodvisno od gori (v točki c) omenjenega porušitja utrdb Nemčija ne bo smela ojačati niti na kakršensibodi način preustrojitve obrambnih naprav ob svojih obali. Razen tega bo morala natančno obvestiti vse evropske vlade o legi in kakovosti svojih pobožnih utrdb.

e) **Omejitev in nadzorovanje rabe brezžičnih postaj.** Tekom treh mesecev po uveljavljenju mirovne pogodbe bodo smele brezžične postaje v Nauenu, Berlinu in Hanovru oddajati samo brzotjavke trgovske vsebine in še to samo pod nadzorstvom aliranih in asociiranih vlad.

3. Klavzule o zrakoplovstvu. Ta določba odreja, da Nemčija ne bo smela vzdrževati nikakega vojaškega ali mornariškega zrakoplovstva (razen 100 hidroplanov, ki ostanejo v njeni lasti do 1. oktobra 1919 in ki bodo služili izključno za iskanje min) ter nikakega vodilnega zrakoplova. V ta namen mora Nemčija:

a) odpustiti osobe zrakoplovnih in letalskih formacij; b) izpolniti gotove obveznosti glede letališč; c) izročiti material. Po preteku dveh mesecev mora biti odpuščen vse letalsko in zrakoplovno osoblje ra-

zen 1000 moških, ki ostanejo v službi do 1. oktobra 1919. V 150 km širokem pasu ob vzhodnem bregu Rena, v enakem pasu zahodno od vzhodne meje Nemčije ter v enaki razdalji od čehoslovaške in italijanske meje ne sme Nemčija vzdrževati, urediti ali graditi niti letališč, niti hangarjev za zrakoplove. Letališča ali druge letalske naprave, ki že obstoje na tem ozemlju, se morajo narediti neuporabne. Letala in zrakoplovi zaveznikov smejo v Nemčiji svobodno letati po zraku, spuščati se na zemljo in imajo tudi popolno svobodo prevoza na železnici. Do sklepa končnoveljavne mirovne pogodbe se prepove Nemčiji vsakršno izdelovanje letal ali posameznih sestavnih delov.

Najnovejša poročila.

Ministrski svet.

LDU. Beograd, 19. Vzpričo vesti, ki so prišle zadnje dni iz Pariza in ki se tičejo ureditve mej med Jugoslavijo in Italijo, je imel ministrski svet več posvetovanj. Kakor govore te vesti, naše zahteve niso definitivno odbite in moremo pričakovati, da z nekaterimi prodremo. Nudijo nam kompenzacije na drugih straneh, vendar pa kraljevska vlada te kategorično odklanja.

Glasnik začasnega narodnega predstavništva.

LDU. Beograd, 19. Ker so odstranjene vse zapreke, je začelo notranje min.izdajati pod naslovom »Glasnik začasnega narodnega predstavništva SHS« stenografske zapisnike o sejah narodnega predstavništva. Zapisniki se bodo tiskali v 10.000 izvodih in se bodo pošiljali občinam, sodiščem in drugim državnim uradom, nadalje knjižnicam in časnikom.

Odprava izrednih carinskih tarifov.

LDU. Beograd, 19. Po naznanilu trgovskega ministrstva so odpravljene dosedanje izredne carinske tarife za uvoz različnega blaga iz Italije. Odsedaj dalje veljajo normalni tarife kakor v državah, s katerimi imamo trgovske pogodbe.

Izvoz v Grčijo.

LDU. Beograd, 19. Trgovsko ministrstvo poroča, da je dovoljen izvoz sira, usnja, drobne živine in karbida.

Vseučilišče v Skoplju.

LDU. Beograd, 19. Na predlog ministra za prosveto je vlada sklenila, ustanoviti v Skoplju vseučilišče, ki bo imelo pravno in filozofsko fakulteto.

Posvetovanja v Spaau.

LDU. Haag, 19. (DunkU.) Včeraj so bila v Spaau posvetovanja finančne in gospodarske vsebine. Predsedoval je namestnik državnega ministrstva Dernburg. Udeležila sta se posvetovanja tudi državni zunanji minister grof Brockdorff-Rantzau in ruski minister Sudekum. Proti sedmim zvečer sta ministra zapustila Spaau in odpotovala v Versailles, oziroma v Berlin.

Nemški protipredlog alirancem.

LDU. Berlin, 19. (DunkU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Versailles: Kakor meni »Matin«, bo nemški skupni protipredlog, ki ga bodo dne 23. maja kot spomenico izročili alirancem pri konferenci, imel nastop.

Kakšnih poklicov so bili člani vlade ogrske sovjetske republike.

O članih delavske ogrske vlade so nam znane naslednje podrobnosti: Predsednik vlade Alex. Garbay je bil navaden delavec, ljudski komisar za zunanje zadeve Bela Kun je bil časnikiar. Za vojne je bil od Rusov ulet. V Rusiji je postal revolucionar in Kerenski ga je imenoval za načelnika propagandne komisije. Kun pa ni deloval za Kerenskoga, ampak za Lenina. Ko se je polastil

4. Splošne klavzule. Nemčiji se dovoli trimesečen rok, da more spraviti svojo zakonodajo v sklad z gornjimi klavzulami ter ukreniti v upravi vse potrebno za njihovo izvršitev.

5. Nadzorstvo glede omejitve oboroževanja. Ta odstavek organizira s pomočjo medzaveznikiških komisij, ki poslujejo v Nemčiji, nadzorstvo za izvršitev vseh določeb, katerih svrha je, razorožiti Nemčijo v rokah, ki jih določa mirovna pogodba.

6. Pravica preiskovanja. Pogodba nalaga Nemčiji obveznost, da prepusti v bodoče vsako pregledovanje ali preiskavo, ki jo bo svet zveze narodov po sklepu večine smatral za potrebno, temu svetu. (Dalje sledi.)

socialistični voditelji, Czizmadia največji ogrski socialistični pesnik, Lukacs pisatelj, Vago navaden časni-karski uslužbenec. Ostali ljudski komisariji so kovinarji. Iz tega vidimo, da je ogrska revolucionarna vlada res sestavljena iz proletarcev, ki niso poznali grozot proletarskega življenja pod kapitalističnim režimom le v teoriji, ampak tudi v praksi. — To naj pomni — poleg drugih — posebno »Naša Moč«, ki se čudi v vseh obrekovanjih in napadih na socialistov, le temu: »zakaj so voditelji socialistov vedno le judje - milijonarji, nikdar pa ne proletarci, to je ubožci.«

To in ono.

Izpopolnjenje brezžičnih telefonov.

New York Herald poroča, da so v zadnjem času nenavadno izpopolnili brezžično telefonijo. Ententna armada je uporabljala dve leti z velikim uspehom to iznajdbo, ne da bi javnost o tem kaj vedela. Nedaleč od Pariza so napravili postajo, odkoder je mogoče brezžično govoriti na razdaljo več kot 1000 km. Ta iznajdba je koristila ententi zelo v boju proti nemškim podmorskim čolnom.

Ekshumacija sarajevskih atentatorjev.

Dne 8. in 9. junija nameravajo izkopati v Terezinu na Češkem trupla soudeležencev pri sarajevskem atentatu. Zemeljske ostanke nameravajo na obletnico atentata, to je 26. julija, svečano prepeljati v Sarajevo.

Aprovizacija.

Aprovizacija južne železnice deli sladkor za mesec majnik. V zalogi ima tudi krompir, fižol, koruzni zdrob ter kis.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Kamnik, A. Sargulj, ali kakor se že imenujete. Ali imate v svoji družini veliko takih priradno-pristnih oslov, kakor ste vi? — Čudimo se, da vas ni še nobena večja menažerija stalno angažirala.

Izdajatelj: Josip Petelan.

Odgovorni urednik:

Rudolf Golouh.

Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Hrasti

stoječi, večje število, se prodajo. (Močni do 90 cm v prerezu.)

Naslov v upravnistvu »NAPREJA«.

V delo se sprejme

takoj proti dobri plači več: tesarjev, stavb. mizarjev, kolarjev, zidarjev, :: kleparjev, koscev ::

Zglasiti se je pri »Državni posredovalnici za delo« v Ljubljani, Gradišče 4.

Priporočamo tvrdko

Šivalni stroji za vsako

obrt in rodbinsko rabo

Jos. Petelinec,

Ljubljana,

Sv. Petra nasip št. 7.

:: ter posamezni deli, igle, olje, potrebščine za šivilje in galanterijo. ::

Priporoča se

Kavarna Theresienhof

Maribor, Glavni trg.

Vsak dan od 16. do 22. ure

koncert priljub. damske kapele.

V trajno in dobro službo se sprejme za takojšnji nastop:

2 modelna mizarja, 1 čistilca za lito železo,
4 železostugarje, 1 železotopilca,
1 izdelovalec jedra (Kerumacher).

Ponudbe se imajo poslati na:

„Smev“ tvornica strojeva u Bjelovaru, Hrvatska.

SLOVENC!

Nezmerno pijančevanje je naša narodna sramota in poguba. Poraza na Koroškem je v prvi vrsti krivo popivanje in ne-
nrvnost med vojaštvom.

Pijanci in nezmerni pivci so grobokopi naroda.

Kako se morete vendar pri tej narodni nesreči in vse-
stranski stiski še veseliti in razgrajati!

Sramota pijancem! Sramota tistim, ki iz umazane dobička-
željnosti dajejo piti do pijanosti!

Ce hočemo živeti, napovejmo na celi črti boj nezmernosti
in vsej razuzdanosti! Ce ne, uničili nas bodo naši so-
vražniki in uničili se bomo sami.

— Deniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financa
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —